

Tisková zpráva

Maďarského básníka připomíná na škole nová pamětní deska

Nová pamětní deska připomíná od soboty 8. listopadu na budově Střední průmyslové školy textilní v Liberci památku maďarského básníka Miklóse Radnótiho, zastřeleného nacisty v roce 1944 na pochodu smrti. Desku odhalil spolu s radní Libereckého kraje Alenou Losovou maďarský velvyslanec Pető Tibor.

Maďarský básník Miklós Radnóti, rodným jménem Miklós Glatter (1909–1944), studoval v letech 1927–28 na liberecké Vyšší tkalcovské škole, předchůdkyni dnešní průmyslovky. Nová pamětní deska, instalovaná u příležitosti sedmdesátého výročí jeho úmrtí, nahradila původní desku z roku 1972. Vedle stručné textové připomínky obsahuje také grafický náčrt podoby básníka, jehož autorem je maďarský malíř Miklós Márvány.

„Byl bych rád, kdyby si studenti každý den, když vstupují do školy, při pohledu na pamětní desku připomněli tragický osud našeho básníka,“ řekl velvyslanec Maďarska v Praze Pető Tibor.

V Liberci začal psát tehdy osmnáctiletý student Miklós Radnóti své první verše. Užíval si naplno studentského života, poznával město, a sblížil se tu s německou dělnicí Klementinou Tschiedelovou. Jeho vysvědčení z textilní školy je dosud dochováno ve Státním okresním archívu v Liberci.

Pro svůj židovský původ byl Miklós Radnóti za druhé světové války pronásledován, uvězněn a poslán do pracovního tábora v Srbsku. V listopadu 1944 jej na pochodu smrti u vesničky Abda nacisté zastřelili. Posmrtně byly v kapse jeho kabátu nalezeny poslední básně, které napsal na zlověstném pochodu. V nich předpovídal vlastní smrt – podobně jako český básník židovského původu Jiří Orten, jehož život vyhasl nešťastnou náhodou pod koly německé sanitky v roce 1941. Miklós Radnóti bývá proto i pro podobnost osudu někdy literárními teoretiky nazýván „maďarským Ortenem“. Jeho dílo je obžalobou nelidskosti fašismu a symbolem vítězství ducha nad smrtí a brutalitou.

„Maďarský básník žil v našem městě v jeho šťastných letech. Sám byl teprve na prahu života. Liberec v té době zažíval velký rozkvět, mísil se zde ve vzájemné symbióze a prospěchu český, německý a židovský vliv. O to všechno jsme po druhé světové válce přišli,“ podotkl při slavnostním odhalování pamětní desky náměstek primátorky Jiří Šolc.

Po odhalení pamětní desky se v sobotu v Krajské vědecké knihovně uskutečnil kulturní večer, věnovaný maďarskému básníkovi. V jeho průběhu byla pokřtěna pro tuto příležitost sestavená Radnótiho dvojjazyčná básnická sbírka, která obsahuje také básně, napsané v Liberci. Česky totiž dosud vyšel jen výbor jeho básní *A přece se vrátím*. Současně se v knihovně uskutečnila vernisáž

výstavy o Radnótim z děl Zsuzsy Lőrincz, výtvarnice z jižního Slovenska. Výstava grafik a instalací bude k vidění do 15. listopadu ve výstavním prostoru v druhém patře knihovny.

Celý sobotní program připravilo s pomocí dotace Velvyslanectví Maďarska v Praze a Svaz Maďarů, žijících v českých zemích.

Mgr. Zuzana Minstrová

*Tisková mluvčí
odbor Kancelář primátorky*

Statutární město Liberec

Magistrát města Liberec

nám. Dr. E. Beneše 1; Liberec 1

mobil: +420 734 437 569

tel.: +420 485 243 182

e-mail: minstrova.zuzana@magistrat.liberec.cz

web: www.liberec.cz